

Evropska nedelja prevencije raka grlića materice –ŠSa•uvajte svoje zdravlje•

19.01.2026

Evropska

nedelja prevencije raka grlića materice obeleđava se svake godine u januaru od 19. do 25. januara (obično treća nedelja), sa ciljem podizanja svesti o važnosti HPV

vakcinacije, skrininga (Papa test, HPV test) i redovnih ginekoloških pregleda,

jer je ova vrsta raka prevazilazila i može se spremiti, a obeleđavanje

podrazumeva edukativne kampanje, besplatne preglede i informisanje o rizicima

(pušenje, nezštićeni seksualni odnosi, oslabljen imunitet). Cilj ove nedelje je da se unapredi informisanost i svest građana o

značaju prevencije. Osnovna poruka je da je rak grlića materice maligna bolest

koja se može spremiti. Rak grlića materice je prepoznat kao ozbiljan javnozdravstveni

izazov svuda u svetu. Prema podacima Registra za rak Instituta za javno zdravlje

Srbije –ŠDr Milan Jovanović Batut•, u proseku se u Srbiji svake godine registruje

1133 novoobolele žene, a život izgubi 440 žena. Rak grlića materice se eđavlja

nakon 35. godine života. Najveći broj obolelih registruje se kod žena uzrasta od

55 do 59 godina. Rizik od smrtnog ishoda raste posle 50. godine, a najveći je kod

žena starijih od 70 godina. Ohrabruje podatak da je u poslednjoj deceniji zabeđen

pad mortaliteta od preko 12%, kao rezultat preventivnih mera, unapređene dijagnostike

i pravovremenog leenja.

U Srbiji se od juna 2022. godine

sprovodi besplatna preporučena vakcinacija devetovalentnom HPV vakcinom za decu

i mlade uzrasta od 9 do 19 godina, a od aprila 2024. godine i za studente uzrasta

od 19 do 26 godina u Beogradu, Novom Sadu, Nišu i Kragujevcu.

Organizovani skrining raka grlića

materice u Srbiji se sprovodi od 2012. godine i podrazumeva redovne ginekološke

preglede sa PAP testom za žene uzrasta od 25 do 64 godine. Pored toga, sve veću

ulogu ima i HPV testiranje, kao osetljivija metoda ranog otkrivanja infekcije.

•

Ključne poruke i aktivnosti:

••••••••••

Prevenција je moguća: Rak grlića materice se može spremiti.

••••••••••

Vakcinacija: Zaštita HPV vakcinom.

••••••••••

Skrining: Redovni Papa testovi i HPV testovi za rano otkrivanje.

••••••••••

Edukacija: Informisanje žena o rizicima i načinima zaštite.

••••••••••

Cilj: Smanjenje obolavanja i smrtnosti od raka grlića materice.

•

Ko je ugrožen:

•••••
Pušnjači.

•••••
Osobe sa slabim imunitetom (npr. HIV).

•••••
Osobe koje rano stupaju u seksualne odnose.

•••••
Osobe sa mnogo seksualnih partnera.

•

•••••
Osobe sa prekomernom težinom.